

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

Inventering och sanering av PCB

Fastighetsägarens ansvar för
inventering och sanering av PCB

I detta informationsblad kan du som fastighetsägare läsa om PCB. Informationen ger en överblick över vilka regler som gäller vid inventering och sanering av PCB

Tänk på!

- PCB kan komma ut i miljön om material som innehåller PCB hanteras felaktigt. Vid utbyte av produkter som innehåller PCB eller vid rivning. Det är viktigt att hitta och avlägsna källor till PCB-spridning i alla byggnader, så att halterna i den omgivande miljön kan fortsätta att sjunka.
- Fastighetsägaren har ansvar för att inventera om byggnaderna innehåller PCB. Fastighetsägaren är också ansvarig för att sanering utförs på rätt sätt med hänsyn till miljön och människors hälsa. Spara alltid alla handlingar som rör inventering, provtagning och sanering av PCB.
- PCB kan finnas kvar i materialet runt fogen även efter sanering. Den nya fogen kan smittas och efter ett tag innehålla höga halter PCB. Även dessa ”återkontaminerade” fogar ska saneras vid ombyggnation eller rivning.
- Fastighetsägaren ska kontakta stadsbyggnadskontoret innan en byggnad ska rivas. Inför rivningen behövs en materialinventering för att identifiera t.ex. ämnen och produkter som blir farligt avfall. PCB kan ha vandrat in i angränsande material även om fogen tidigare har sanerats.

Krav på sanering av PCB i fog- och eller golvmassor

Lagstiftning

- Miljöbalkens hänsynsregler
- Förordning (2007:19) om PCB m.m.

Fog- och golvmassor som innehåller PCB i halter

- över 500 ppm (500 mg/kg) ska redan vara sanerade (enligt förordningen senast 30 juni 2016). Finns fog kvar ska sanering ske snarast.
- 50 - 500 ppm ska saneras senast i samband med rivning, renovering eller ombyggnation.
- under 50 ppm krävs inga åtgärder.

Provtagning och analys av fog- och golvmassor

- Personen som utför provtagning ska ha behörighet
- Dokumentera noga, t.ex. på en ritning, var proverna togs och vilka halter de innehöll.
- Dokumentera även om det inte fanns PCB.

Märkning av PCB-haltiga produkter och utrustning

- Märk oljekondensatorer som innehåller eller misstänks innehålla PCB med etiketter, så att de tas om hand vid t.ex. reparation eller utbyte.
- Gör en lista över PCB-haltiga rutor och märk dem, så att de hanteras rätt vid utbyte eller rivning.
- Upprätta gärna en handlingsplan med tider för att ta bort kondensatorer och isolerrutor.
- Etiketter kan beställas från Stena Recycling AB
tfn 010-445 00 00
www.stenarecycling.se (sökord *PCB-dekaler*)

Anmälan till miljö- och hälsoskyddskontoret

- Anmäl till miljö- och hälsoskyddskontoret i god tid, senast tre veckor innan saneringen påbörjas.
- Blankett finns på miljö- och hälsoskyddskontorets hemsida. Redovisa saneringsplan för varje fastighet och byggnad. Beskriv saneringsmetod och planerade försiktighetsmått samt en tidplan.

Beslut

- Miljö- och hälsoskyddskontoret granskar anmälan och svarar med ett beslut. Beslutet innehåller krav på t.ex. information till hyresgäster, avfallshantering, åtgärder för att hindra spridning och slutrapport.
- Miljö- och hälsoskyddskontoret följer upp besluten genom inspektioner.

Fastighetsägarens ansvar vid saneringen

- Anlita fogentreprenörer som arbetar enligt branschförbundet SFR:s rekommenderade metoder vid sanering, se Medlemslista på www.sfr.nu. Fråga också efter referenser från tidigare saneringsarbeten.
- Se till att saneringsföretaget följer miljö- och hälsoskyddskontorets beslut.
- Kontrollera att saneringsarbetet blir genomfört med god kvalitet, t.ex. genom kontroller på plats.
- Hantera förorenat material/avfall som innehåller mer än 50 ppm PCB som farligt avfall, se även Avfallsförordningen (2011:927). Samla PCB-avfallet i slutet emballage med tydlig märkning om att innehållet är förorenat med PCB.

Slutrapport

Redovisa en slutrapport med uppgifter om vem som utfört saneringen, saneringsmetod, sanerad mängd, hur det tagits om hand, transportdokument, kvittblivningskvitto m.m. till miljö- och hälsoskyddskontoret.

Fakta om PCB

PCB påverkar miljön och hälsan

Polyklorerade bifenyl (PCB) är en grupp på mer än 200 ämnen med liknande kemisk struktur:

- Ett av de farligaste miljögifter vi känner till.
- Fettlösligt och extremt svårnedbrytbart. Stannar därför kvar under lång tid om det kommer ut i miljön.
- Kan ge upphov till bl.a. försvagat immunförsvar, minskad fertilitet, störd hormon- och enzymbalans, ökad cancerfrekvens och påverkan på det centrala nervsystemet hos både djur och människor.

Halterna av PCB i miljön och i människor har sjunkit till runt en fjärdedel av de halter som mättes kring 1970, men är fortfarande för höga.

PCB i byggnader

Under perioden 1956 – 1973 användes PCB som mjukgörare i fogmassor, i förseglingsmassan i isolerglas och i golvmassor (särskilt till halkskyddade golv, acrydurgolv).

Det användes också i kondensatorer och el- kablar. Exempel på varunamn är Arochlor, Chlophen, Kanechlor, Lasto-meric, Boston-Vulkfil, Tio-Tät och Trefog.

Fogmassor

De största mängderna fog med PCB finns i elementbyggnader, t.ex. helemenbyggnader och byggnader med prydnadselement. Elementbyggnader kan ha annan fasad utanpå den ursprungliga, t.ex. i samband med tilläggsisolering.

Fogmassor finns även i rörelsefogar/dilationsfogar mellan olika material som tegel och trä, t.ex. runt dörrar och fönster, runt balkonger vid anslutning till fasad, mellan balkonggolv och sidor samt i naturstensfasader.

Golvmassor

PCB kan finnas i plastbaserade golvmassor. Golvmassorna är halkskyddande med kornighet i ytan och har lagts in i t.ex. storkök och industrilokaler. Många golv kan vara inbyggda och svåra att hitta.

Kondensatorer

Tillverkningsår finns ofta på armaturer, motorer eller på kondensatorer. Kan man inte avgöra kondensatorns innehåll ska den klassas som att den innehåller PCB. Oljekondensatorer förekommer i lysrörsarmaturer, andra belysningsarmaturer, köksfläktar, tvättmaskiner, oljebrännare, pumpar, ventilationsanläggningar, hissautomatik m.m. Kondensatorer med metallhölje innehåller nästan alltid olja.

Isolerrutor

Isolerrutorna användes framförallt i offentliga byggnader. De består av två glas med en distansprofil emellan. Förseglingsmassan kan innehålla PCB. Flertalet isolerrutor med PCB som tillverkats i Sverige är från perioden 1965 - 1973, importerade t.o.m. 1980. Distansprofilen är ofta märkt med tillverkarens namn samt årtal och månad för tillverkning. Kan tillverkningsår inte bestämmas måste man anta att förseglingsmassan innehåller PCB. Se vidare www.svenskplanglas.nu där tester av olika fabrikanter glas finns redovisade.

Mer information

www.jonkoping.se

www.sanerapcb.nu

www.sfr.nu

www.svenskplanglas.se

www.stenarecycling.se

Miljö- och hälsoskyddskontoret
551 89 Jönköping

Besöksadress: Juneporten,
Västra Storgatan 16 Jönköping

Tfn: : 036-10 50 00
E-post: miljo@jonkoping.se
www.jonkoping.se

